

NEET

(ang. not in employment, education or training) nazwa zjawiska socjologicznego i określana nią grupa społeczna, obejmująca młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu

PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU NEET

Biuletyn powstał jako praca zbiorowa uczestników zorganizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie seminarium warsztatowego „Skuteczne metody dotarcia do projektowej grupy docelowej (młodzież kategorii NEET)” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

SPIS TREŚCI

- 2 ✧ SPECYFIKA ZJAWISKA
- 3 ✧ ZACHĘCANIE DO AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
- 4 ✧ WSPÓŁPRACA POMIĘDZY INSTYTUCJAMI
- 5 ✧ FORMY KOMUNIKACJI I REKRUTACJI
- 7 ✧ DZIAŁANIA PO PROJEKCIE
- 8 ✧ PROFILAKTYKA
- 9 ✧ WERYFIKACJA
- 10 ✧ POMYSŁY PRIORYTETOWE
- 11 ✧ KORZYŚCI Z WDROŻENIA
- 12 ✧ OBAWY, ZAGROŻENIA, RYZYKA
- 14 ✧ POMYSŁY RACJONALIZATORSKIE
MINIMALIZUJĄCE ZAGROŻENIA

SPECYFIKA ZJAWISKA

Problem NEET dotyczy tzw. pokolenia Millenialsów, czyli osób urodzonych w latach 80 i 90tych XX wieku. Z tego względu wymaga nieszablonowego podejścia, aby skutecznie dotrzeć do grupy docelowej i zaprojektować adekwatne działania, dopasowane do specyfiki nowej generacji. Projektując działania dla grupy NEET warto bazować na doświadczeniu jak najbardziej różnorodnych osób oraz wiedzy specjalistów, aby zmienić perspektywę, spojrzeć na problem z wielu stron i wyjść poza schemat, tradycyjnych działań. Wydaje się to być szczególnie istotne w przypadku, gdy projektodawcy reprezentują inne pokolenia,

np. X,Y, korzystające z tradycyjnych środków komunikacji, przekazu i form pomocowych. Pomysły, które sprzyjają takiemu podejściu to:

- ✿ zapraszanie osób reprezentujących różne generacje a także specjalistów z różnych dziedzin, spoza swojego grona;
- ✿ zapraszanie specjalistów spoza swojej dziedziny;
- ✿ uczestniczenie w wydarzeniach integrujących środowiska pomocowe z różnych branż, zajmujące się zjawiskiem NEET, nawiązywanie nowych kontaktów, budowanie lokalnych sieci wsparcia;
- ✿ organizowanie spotkań roboczych uwzględniających perspektywę uczestników, poprzez zadawanie im pytań opiniotwórczych oraz wysłuchiwanie ich pomysłów jako potencjalnych odbiorców;

- ✧ wykorzystywanie własnego środowiska, obserwacji własnej;
- ✧ bycie aktywnym uczestnikiem życia społecznego i grupowego;
- ✧ czerpanie ze sprawdzonych praktyk, korzystanie z doświadczeń międzynarodowych;
- ✧ wykorzystywanie internetu jako źródła informacji;
- ✧ angażowanie influencerów i youtuberów jako specjalistów umiejętności skupiających młodych ludzi wokół wydarzeń i akcji oraz wywierających wpływ na wartości i postawy młodego pokolenia.

ZACHĘCANIE DO AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Wyzwaniem w grupie NEETsów jest zachęcanie młodzieży do aktywizacji zawodowej i podnoszenia swoich kwalifikacji. Ryzyko wiąże się m.in. z utrwalaniem zjawiska przez czynniki środowiskowe i/lub psychospołeczne. W jaki więc sposób przerwać rutynę i zachęcić młodzież NEET do zmiany trybu życia? Skuteczne mogą okazać się zarówno działania systemowe, podejmowane na szeroką skalę, jak również projekty w skali mikro. Oto kilka propozycji:

- ✧ ogólnopolskie kampanie społeczno-informacyjne dotyczące zjawiska NEET;
- ✧ segmentacja NEET ze względu na lokalizację (wieś, miasto), zainteresowania, etap edukacji – aby lepiej dopasować projekt do grupy docelowej;
- ✧ kampanie kierunkowe;
- ✧ mikro projekty adresowane do małych grup osób, zwiększające szanse dotarcia do grupy docelowej i jej potrzeb;

- ✧ wykorzystywanie i rozpowszechnianie jako dobrych praktyk, historii osób, które zmieniły swoje życie i są aktywne zawodowo;
- ✧ używanie języka dostosowanego do grupy docelowej oraz obrazującego możliwości podjęcia zawodu i edukacji z perspektywy realizacji specyficznych potrzeb pokolenia nowej generacji w postaci pasji, dążeń, realizacji siebie, fun-u;
- ✧ wspieranie NEET przy okazji innych projektów;
- ✧ uwzględnianie otoczenia NEET i współpraca z nim (lokalne koalicje, kluby sportowe).

WSPÓŁPRACA POMIĘDZY INSTYTUCJAMI

Interdyscyplinarne podejście umożliwi podejmowanie kompleksowych działań zarówno profilaktycznych jak i interwencyjnych. Inspiracją do tego typu aktywności mogą być:

- ✧ praca w środowisku lokalnym - organizowanie lokalnych wydarzeń: konferencji, spotkań inicjujących wzajemne poznanie się i dalsze kontakty;
- ✧ wprowadzenie na uczelniach zajęć dydaktycznych z zakresu zjawiska NEET dla studentów, z jednej strony sprzyjające rozpowszechnieniu wiedzy o zjawisku, z drugiej strony umożliwiające studentom dokonanie wglądu w specyfikę własnego działania i zmniejszenia ryzyka włączenia do NEET;
- ✧ badanie zjawiska NEET - zlecenie studentom w ramach zaliczeń, prac badawczych z zakresu NEET np. rozprowadzania i konstrukcji ankiet identyfikujących NEET bądź badających osoby NEET pod określonym kątem;

- ✿ konstruktywne wykorzystywanie doświadczeń płynących z realizowanych przez studentów półrocznych staży w różnych organizacjach – trafny dobór miejsca stażu, zlecenie im konkretnych zadań;
- ✿ współpraca i wzajemne przekazywanie między instytucjami informacji o ofercie dla NEET - np. baz danych, szkoleń (np. Rejestr Instytucji Szkoleniowych, Stowarzyszenia, Powiatowe Urzędy Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Agencje Zatrudnienia, rejestr KRAZ, Biura Karier);
- ✿ realizowanie spotkań projektodawców z osobami zarejestrowanymi w Powiatowych Urzędach Pracy;
- ✿ umieszczenie na uczelniach oraz na stronie Wojewódzkich Urzędów Pracy - czytelnych informacji dla studentów, aktualnych na dzień 30.06 czyli w okresie kończenia studiów, jakie aktywności mogą podjąć, aby nie trafić do grupy NEET;
- ✿ wprowadzenie doradztwa zawodowego na uczelniach;
- ✿ wprowadzenie ubezpieczenia od pierwszego dnia w projekcie, będącego zachętą do wzięcia w nim udziału np. dla osób niepełnosprawnych lub młodych matek z dziećmi.

FORMY KOMUNIKACJI I REKRUTACJI

Jak tworzyć treść atrakcyjną dla NEETs? W jaki sposób do nich dotrzeć? Na co zwrócić uwagę przed projektem, w trakcie rekrutacji oraz komunikując projekt? Oto kilka propozycji:

- ✿ sprawdzenie przed projektem zapotrzebowania i atrakcyjności rynku pracy - rzetelna ocena i jasne komunikowanie o tym uczestnikom projektu;
- ✿ wymienianie efektów programu, jako motywatora dla potencjalnych odbiorców;
- ✿ wiarygodność - nie przedstawianie ofert bez pokrycia;

- ✧ w przypadku rekrutacji "systemowej":
 - ➔ zawiązywanie tzw. kontraktu socjalnego z osobami biernymi zawodowo, zarejestrowanymi w PUP,
 - ➔ kreatywna rekrutacja (wyrejestrowanie z PUP w przypadku grupy docelowej - osób biernych zawodowo),
 - ➔ współpraca z PUP i OHP (wskazywanie ofert realizatorów projektów);

- ✧ w przypadku rekrutacji "konkursowej" (z własnej woli):
 - ➔ wykorzystywanie internetu, portali społecznościowych,
 - ➔ kontaktowanie się z ostatnimi klasami, absolwentami szkół, uczelni itp.,
 - ➔ korzystanie z różnorodnych form: wykorzystywanie plakatów, ulotek (nie wszyscy mają dostęp do internetu), targów pracy, ogłoszeń w telewizji, lokalnego radia, telebimów, marketingu szeptanego,

- ➔ projekt powinien przewidywać zachętę w postaci stypendium szkoleniowego i/lub stażowego,
- ➔ organizowanie spotkań w miejscach, gdzie można spotkać młodych ludzi - kluby sportowe, domy kultury, siłownie, zakłady usług kosmetyczno-fryzjerskich,
- ➔ współpraca z innymi, np. ze street walkerami, mailingi do instytucji społecznych, gmin itp.;

- ✧ stosowanie języka młodzieżowego, języka korzyści bądź unikania strat (z uważnością, aby nie był literacki lub specjalistyczny);
- ✧ wykorzystywanie kolorowych obrazów;
- ✧ korzystanie z wiedzy i doświadczeń osób mających realny wpływ na młodego człowieka - autorytetów młodzieży, angażowanie ich do akcji promocyjnych;
- ✧ korzystanie z programów stażowych, inspirowanie się praktykami innych, <http://aflateen.pl>; <http://krokdokariery.pl>;
- ✧ efektywne wykorzystywanie działu promocji w urzędzie;

DZIAŁANIA PO PROJEKCIE

Do efektywnego sfinalizowania zaplanowanej zmiany niezbędne są działania wdrożeniowe podtrzymujące osiągnięte w trakcie projektu efekty, ponieważ bez nich istnieje ryzyko powrotu do sytuacji nawykowej sprzed wprowadzania zmian. W celu wspierania młodzieży projektowej w utrwalaniu wprowadzonych zmian, warto zadbać o:

- ✧ indywidualne podejście do uczestników projektu; promowanie sukcesów NEET-ów, w postaci tzw. „success story”;
- ✧ utrzymanie w projekcie „step by step”;
- ✧ inicjowanie (bez narzucania, ale szczególnie wtedy gdy grupa nie ma wyraźnego lidera), grup wsparcia na social media, np. zamknięte grupy na Facebooku;
- ✧ zapewnienie możliwości wsparcia indywidualnego u konkretnej osoby po projekcie (pamiętając, że działania monitorujące nie są tożsame z możliwością rozmowy uczestnika projektu o swojej sytuacji, aktywizacji);
- ✧ umieszczenie czytelnej informacji dla uczestników projektu, do kogo mogą się zgłosić po jego zakończeniu, nawet gdy zespół projektowy zajmuje się już następnymi zadaniami;
- ✧ jako pomysł do dopracowania na przyszłość - powstanie “Centrów Aktywizacji dla NEET”, które zorientowane byłyby w realizowanych projektach i możliwościach udzielenia wsparcia poszukującym NEETsom, nie tylko w trakcie, ale także po zakończeniu projektu. Chodzi też o monitorowanie efektywności projektów. Logistycznie, centra aktywizacji mogłyby funkcjonować w ramach Wojewódzkich Urzędów Pracy czy Powiatowych Urzędów Pracy, jako zespoły 2-3 osobowe działające w jednym z pomieszczeń Urzędów.

PROFILAKTYKA

Wzorując się na praktykach z innych krajów, np. Islandii, opłaca się zainwestować w działania profilaktyczne, które w sposób znaczący ograniczają zjawisko NEET. Biorąc pod uwagę, że specyfikę NEET kształtuje określona postawa czyli zbiór przekonań, uczuć i motywacji - profilaktyka powinna obejmować wczesne etapy rozwoju dziecka czyli okres szkolny oraz przedszkolny. Działania powinny być adresowane zarówno do grupy docelowej, jak i do opiekunów dzieci i młodzieży – personelu szkół, przedszkoli oraz rodziców, z dbałością o atrakcyjność przekazu i pomocy. Kilka inspiracji z tego zakresu:

- ✧ prowadzenie warsztatów profilaktycznych w przedszkolach, szkołach oraz angażowanie psychologów, pedagogów pracujących z dziećmi w instytucjach oświatowych i pomocowych, promowanie tych tematów do terapii w gabinetach psychologów szkolnych lub GOPS, jako inspiracja do kierunków pracy indywidualnej z dziećmi i młodzieżą. Proponowane kierunki pracy indywidualnej z dziećmi i młodzieżą:
 - profilaktyka dotycząca poczucia kontroli i odpowiedzialności, własnych zasobów i umiejętności społecznych,
 - odpowiedzialnych postaw życiowych (np. zachowujących równowagę pomiędzy prawami i obowiązkami),
 - efektywnych metod uczenia się, jak warto skutecznie się uczyć,
 - elastyczności w dopasowywaniu się do zmieniającego się otoczenia,
- budowania poczucia własnej wartości,
- budowanie poczucia obowiązku pracy na rzecz państwa i „wspólnego dobra” (inspiracja z kultury i mentalności szwedzkiej).
- ✧ wsparcie w pokonywaniu barier w pracy indywidualnej, typu: deficyt uwagi, pamięci, niskie poczucie własnej wartości, stany lękowe;

- ✧ włączanie rodziców w proces edukacyjny – prowadzenie warsztatów, np. jak budować poczucie własnej wartości w domu;
- ✧ wykorzystywanie poradnictwa zawodowego w szkołach;
- ✧ czerpanie z dobrych praktyk i inspiracji innych, np. <http://mapakarier.org> – fundacja Catalyst Education, w tym miasto zawodów, Euroszkoła Koszalin.

WERYFIKACJA

Skuteczna weryfikacja osób z grupy NEET jest podstawą dla większości działań na ich rzecz. Obecnym narzędziem daleko jest do doskonałości, co wydłuża proces działania i obniża efektywność projektów. Poniżej znajdują się kilka pomysłów/postulatów, których wdrożenie może poprawić obecną sytuację:

- ✧ w przypadku, gdy weryfikacja miałaby przebiegać na poziomie „centralnym” - stworzenie platformy lub funkcji w programie rozliczającym projekt, umożliwiającej weryfikację uczestnika na podstawie np. numeru PESEL;
- ✧ w przypadku, gdy odpowiedzialność za nią miałby ponosić projektodawca:
 - *przeniesienie właściwej proporcji odpowiedzialności na deklaratywne oświadczenie podpisywane przez uczestnika projektu;*
 - *aktywna współpraca z innymi instytucjami w celu zweryfikowania stanu ubezpieczenia beneficjenta w ZUS (choć nie wszyscy mają odpowiednie uprawnienia i mogą to robić);*
 - *korzystanie z weryfikacji opinii z innych instytucji, np. z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Kościoła, Wójta, Burmistrza - np. potwierdzeń, że dana osoba, nie pracuje itp. (pamiętając o RODO);*

- stosowanie weryfikacji środowiskowej (np. wywiadu z potencjalnym uczestnikiem w jego miejscu zamieszkania);
- prośba o wydanie opinii z innych instytucji, z której uczestnik został skierowany (o ile jest taka możliwość);
- wystąpienie ze stosownym pismem (jako postulat związku pracodawców) do ministerstwa dotyczącym udostępnienia danych uczestników z ZUSu dla firm komercyjnych, które realizują projekty;
- zakończenie weryfikacji uczestnika przed Indywidualnym Planem Działania;
- występowanie o weryfikację do odpowiednich instytucji w imieniu uczestnika.

POMYSŁY, KTÓRE ZOSTAŁY WYŁONIONE JAKO PRIORYTETOWE

1. Profilaktyka - kształtowanie odpowiednich postaw w przedszkolach i szkołach.
2. Wysłuchiwanie zdania i pomysłów potencjalnych uczestników – na etapie projektowania koncepcji.
3. Realizowanie mikroprojektów / stawianie na indywidualne podejście.
4. Dokumentowanie i eksponowanie historii uwiarygodniających projekty.
5. Docieranie do odbiorców przez internet.
6. Postulat do ministerstwa odnośnie weryfikacji NEET.

6 wyłonionych przez grupę pomysłów zostało przeanalizowanych pod kątem płynących z nich korzyści, potencjalnych zagrożeń oraz wprowadzenia pomysłów minimalizujących zauważone zagrożenia.

SZEROKO ROZUMIANE KORZYŚCI Z WDROŻENIA POMYSŁÓW

- ✧ lepsza jakość projektów i wzrost efektywności;
- ✧ łatwiejsze i skuteczniejsze dotarcie do grupy docelowej;
- ✧ oszczędności, ponieważ profilaktyka jest tańsza niż leczenie i interwencja;
- ✧ ograniczenie występowania zjawiska NEET na szerszą skalę;
- ✧ lepsza jakość i skuteczność wsparcia dzięki zindywidualizowanemu podejściu;
- ✧ ograniczenie niekwalifikowanych wydatków;
- ✧ większa satysfakcja z pracy przy projekcie;
- ✧ stworzenie zbioru dobrych praktyk, zachęcających innych;
- ✧ zmiana sytuacji na rynku pracy;
- ✧ pogłębianie świadomości (nowe środki przekazu, 'success story');
- ✧ lepsze przygotowanie, wiedza i świadomość;
- ✧ wykorzystanie wzorców;
- ✧ zwiększenie liczby projektodawców, różnorodność projektów;
- ✧ zwiększenie świadomości osiągnięcia aktywizacji zawodowej - osiągnięcie wskaźników projektowych;
- ✧ zmniejszenie ryzyka ze strony projektodawcy (zwiększenie świadomości NEETów co do celów projektu i możliwości korzystania z nich);
- ✧ większa świadomość i możliwość korzystania z najnowszych technologii, np. social media;
- ✧ większa szansa na wychowanie "świadomego obywatela";
- ✧ większa szansa dla małych projektodawców;
- ✧ łatwiejsza realizacja projektów;
- ✧ wykorzystanie stosunkowo taniej formy promocji;
- ✧ mniejsze ryzyko przy realizacji projektu;
- ✧ bardziej sprecyzowana i celowa pomoc.

OBAWY, ZAGROŻENIA, RYZYKA, MOŻLIWE “CZARNE SCENARIUSZE”

- ✳ mały zasięg wsparcia;
- ✳ możliwość pojawienia się hejtów;
- ✳ niezetelność pracy wykonawców projektu;
- ✳ w dalszym ciągu pojawiające się osoby wykluczone komunikacyjnie (z powodu np. braku dostępu do internetu);
- ✳ obawy pracowników projektodawców przed utratą pracy z powodu zbyt skutecznych projektów;
- ✳ tzw. „turystyka projektowa”;
- ✳ „efekt 500+” rzutu na kolejne pokolenia;
- ✳ niska jakość wsparcia;
- ✳ niechęć uczestników do uzyskania wsparcia;
- ✳ pojawiające się nieprawdziwe informacje, pozorowane ‘success story’;
- ✳ niefunkcjonalne narzędzie do weryfikacji i opieszałość instytucji;
- ✳ dyskredytacja reklamy;
- ✳ niedopasowana oferta;
- ✳ niechęć do wprowadzenia zmian;
- ✳ scedowanie odpowiedzialności;
- ✳ niewłaściwy dobór kanałów przekazu (media);
- ✳ rachunek ekonomiczny (próba zysku projektodawców);
- ✳ zbyt długi okres trwania form wsparcia;
- ✳ selektywna rekrutacja (nieformalna);
- ✳ pozostawienie realizatora samego z projektem;
- ✳ brak pomysłu na kampanię zewnętrzną przyjazną NEEToM;
- ✳ obciążenia administracyjne utrudniające i odstrasżające potencjalnych projektodawców (np. niedoszacowane katalogi kosztów);

- ✧ brak wystarczających ekspertów specjalizujących się w zakresie pomocy NEET;
- ✧ brak wystarczających środków na promocję i rekrutację uczestników projektu;
- ✧ niewydatkowanie środków projektowych na skutek problemów z rekrutacją;
- ✧ złe wskaźniki końcowe;
- ✧ błędne założenia przy projektowaniu i profilaktyce;
- ✧ ograniczone możliwości dotarcia do grupy;
- ✧ zły time'ing;
- ✧ niewłaściwy dobór "twarzy" promujących projekty;
- ✧ brak zgody ministerstwa na udostępnianie baz danych, np. z ZUS-u;
- ✧ organizacje NGO nie posiadające własnych środków na ochronę danych (wyciek danych);
- ✧ nie utrzymanie uczestników w projekcie NEET;
- ✧ prawie nierealne zrealizowanie w praktyce połączenie profilaktyki na wszystkich etapach edukacji (brak korelacji i spójności);
- ✧ brak pokrycia wytycznych projektowych (konkursowych) z rzeczywistością / zapotrzebowaniem;
- ✧ nieekonomiczność mikroprojektów;
- ✧ szumy informacyjne;
- ✧ brak chętnych do udziału w 'success story';
- ✧ wykorzystywanie profilaktyki jako „narzędzia propagandowego”;
- ✧ brak środków na programy profilaktyczne.

POMYSŁY RACJONALIZATORSKIE MINIMALIZUJĄCE ZAGROŻENIA

-
- ✧ dobrze dobrana kadra z pasją;
 - ✧ indywidualne podejście do uczestników;
 - ✧ czerpanie 'success story' z danej określonej grupy;
 - ✧ dobór odpowiednich portali i komunikatów;
 - ✧ przygotowanie projektów zgodnych z oczekiwaniami i zapotrzebowaniem uczestników;
 - ✧ tworzenie elastycznych form wsparcia;
 - ✧ współpraca ze specjalistami internetowymi;
 - ✧ outsourcing usług specjalistycznych;
 - ✧ systemowe podejście do profilaktyki na wszystkich poziomach edukacji;
 - ✧ tworzenie mikroprojektów dla małych organizacji, szytych na miarę, na potrzeby zgłaszających się osób;
 - ✧ informowanie o korzyściach (wykorzystywanie darmowej promocji);
 - ✧ tworzenie regionalnych programów wsparcia / dedykowanych NEET;
 - ✧ korzystanie z większej ilości partnerów - komplementarność wsparcia;
 - ✧ cykliczne spotkania (beneficjent-IP) wymiana doświadczeń;
 - ✧ wykorzystanie konsultacji społecznych;
 - ✧ korzystanie z pomocy Instytucji Zarządzających i Pośredniczących, np. przy sposobach rekrutacji NEET, interpretacji dokumentów programowych;
 - ✧ tworzenie zbioru i wykorzystywanie dobrych praktyk;
 - ✧ wyjazdy studyjne;
 - ✧ włączenie centralne do kampanii – zwiększenie zasięgu, wyświetlanie ich w mediach.

Praca zbiorowa uczestników zorganizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie seminarium warsztatowego „Skuteczne metody dotarcia do projektowej grupy docelowej (młodzież kategorii NEET)” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Skład i opracowanie graficzne:

 adept
www.adept.pl

2018 r.